

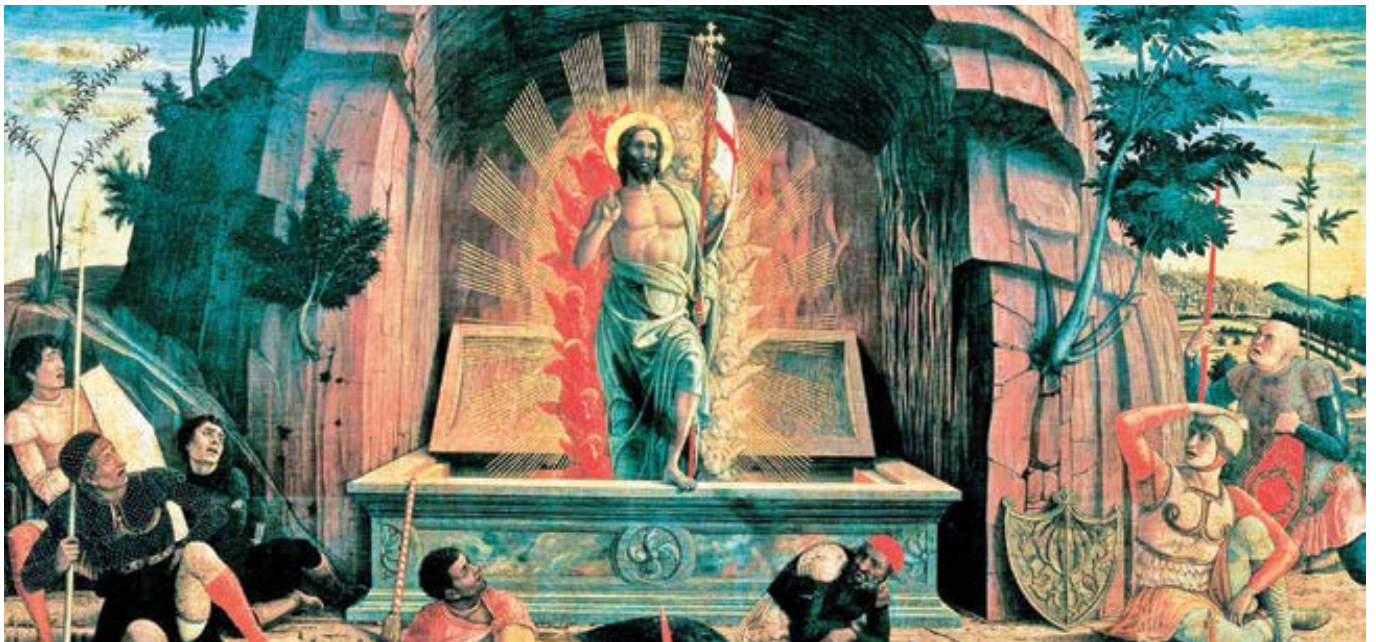
svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XX., číslo 18

I. 10. 2023 / neprodejné

Z OBSAHU	Humanae vitae po 55 letech	06
	Hledání Pána Ježíše v Lisabonu	12
	Nenarozený světec: Zamyšlení nad blahořečením rodiny Ulmových	14

Andrea Mantegna: Zmrtvýchstání (1459)

Nebojte se!

„Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo – duši zabít nemohou.“ Ano, stane se, že ze strany lidí budou křesťané pronásledováni a zabíjeni. Ale to nebude v žádném případě jejich prohra. Člověk není totiž jen oním hmotným tělem, které podléhá slabostem, nemocem a nakonec smrti. Je v nás život, který nám vdechl Bůh a který nepostihne zánik našeho těla. Lidský život je tedy postaven na Bohu, který má větší moc než celý svět. Ježíš říká: nebojte se, a jak víme, toto slovo se opakuje v Písmu mnohokrát. Avšak zaznívá zde také opak. Ježíš říká: bojte se, běda! Bojte se ne lidského násilí. Bojte se tehdy, kdyby byla v ohrožení vaše duše. Nechá-li se člověk svést ke zlu, k vážnému hříchu, odmítne-li žít s Bohem, pak se nemusí nic díť s jeho tělem, ale ztrácí ono vnitřní životadárné spojení se svým Stvořitelem. Dnes si mnoho lidí žije spokojeným životem, mají dobré rodiny, hezké bydlení, dobrou práci... Ale co jejich duše? Žijí všichni tito lidé životem víry, počítají ve

svém životě s Bohem? Připravují se na to, že mají žít s Bohem na věčnosti? Bojte se toho, říká Ježíš, kdo by vám vzal víru, kdo by vás svedl ke zlému, bojte se ďábla, který by rád ve své nenávisti strhl k sobě všechny lidi. Ježíš zde hovoří o pekle, kde navěky skončí ti, kdo odmítli žít s Bohem. Pán dobře ví o všem, co my prožíváme, co nás trápí, čeho se bojíme, co nám dělá radost. Ve všem tom On je s námi. Ujišťuje nás: máte větší cenu než všichni vrabci. Bohu na nás velice záleží, je v nás jeho podoba, jsme jeho milované děti. Jeho láska k člověku je nezlomná.

Ovšem Bůh také očekává, že tuto lásku budeme opěťovat, že Bůh bude mít vždy první místo v našem životě, v našich rozhodnutích. Bůh je věrný, a i od nás očekává úplnou věrnost, to že se jej nikdy nezřekneme. Že On bude vždy Pánem a oporou našeho života. Bude-li to tak, Pán nám slibuje, že se náš život naplní ve věčném setkání s Bohem. Je tu pak ještě další úkol křesťana. Víra v Krista je

sice nejprve osobním niterným vztahem. Já a Bůh. Ale víra je také dar, který si nesmíme nechat jen pro sebe, ale máme jej sdílet dalším lidem. Ani dnes nemusí být snadné být věrný Kristu. Je víc než dost toho, co by nás od Pána mohlo odvádět. Všechno to se navíc tváří jako věci dobré a užitečné. Ovšem pokud nás to od Krista odvádí, je to zlé. Mnoho dnešních lidí je proto od Boha daleko. Nikdy jej třeba výslovně neodmítli, ale také nenacházejí čas k tomu, aby se modlili, aby se zajímali, co nám Pán nabízí, co od nás očekává.

Všichni se občas setkáváme s těžkostmi na cestě duchovního života, na cestě za Kristem, máme pokušení mnoho věcí vzdát, slevit z našich ideálů. I nám ale Pán připomíná: nebojte se. Máte pro mě velkou cenu. Nemusíte mít strach z budoucnosti. Jsem stále s vámi. I vás chci dovést ke svému Otci do plnosti života.

*P. Mgr. Jaroslav Jirásek
farář ŘK farnosti Horní Jelení*

Arcibiskup ocenil pracovníky v církevním školství

Na závěr bohoslužby konané při příležitosti Dne církevního školství ocenil ve středu 20. září ve svatovítské katedrále pražský arcibiskup Jan Graubner pětici osobností, které se významnou měrou zasloužily o rozvoj církevního školství.

Kamile Müllerové

udělil český primas Jan Graubner záslužnou medaili svaté Ludmily církevního školství I. stupně za dlouholetou službu církevnímu školství na pozici ředitelky školy.

Mgr. Kamila Müllerová je zakladatelkou Křesťanského gymnázia v Praze 10 Hostivaři. Narodila se v roce 1941 do katolické praktikující rodiny a víra se tak stala nedílnou součástí jejího života, byť musela překonávat silné represe komunistického režimu. I když úspěšně zvládla přijímací zkoušky na několik vysokých škol, mohla být přijata jen na studium matematiky a fyziky na Karlově univerzitě. Po zakončení studia nastoupila jako učitelka na základní škole, pak mnoho let učila na Obchodní akademii. Teprve po sametové revoluci si mohla splnit svůj tajný sen – založit školu, ve které věřící mladí lidé nebudou muset skrývat svoji víru, ale budou v ní svobodně a otevřeně žít. V srpnu 1993 získala pověřovací listinu a od 1. září zahájila činnost Křesťanského gymnázia. Ve funkci ředitelky tuto školu vedla 16 let.

Kamila Müllerová stále sleduje dění na gymnáziu a upřímně se raduje z jeho dalšího vývoje nadšení jejích absolventů.

Ve svém soukromém životě Kamila Müllerová nejraději tráví čas s rodinou. Ráda a dobře vaří, ráda chodí na výlety. S manželem Vladimírem vychovali syna Ondřeje, který po mamince zdědil velkou lásku k literatuře. Obě vnoučata už absolvovala Křesťanské gymnázium.

Janě Stielové

udělil pražský arcibiskup záslužnou medaili svaté Ludmily církevního školství II. stupně za dlouholetou službu církevnímu školství na pozici ředitelky školy.

PhDr. Jana Stielová, DiS. stála u zrodu Katolické mateřské školy a v roce 1992 se stala její ředitelkou.

Vystudovala Filosofickou fakultu

Foto: Frantisek Nedbal / Člověk a Víra

v Praze a v rámci svého pedagogického studia Svatojánskou kolej – Vyšší odbornou školu pedagogickou ve Svatém Janu pod Skalou. Během třiceti let vybudovala v mateřské škole klidné a rodinné zázemí, díky kterému se do školky vrací již děti dětí v další generaci a o školku je mezi rodiči stále velký zájem. S rodiči nejen současnými ale i bývalými stále potkává při farních slavnostech, výročních školky a dnech otevřených dveří, a samozřejmě při školních aktivitách, besídkách u příležitosti doby adventní či jarních.

Jana Stielová v rámci své práce v KMŠ Beroun spolupracuje s Charitou Beroun při Tříkrálové sbírce, s dětmi a kolektivem školky se účastní Noci kostelů apod. Je také členkou pastorační rady ŘKF Beroun a obětavou farnicí, která pomáhá při organizaci mnoha farních akcí. S manželem Zdeňkem vychovala dvě děti a je vzornou babičkou dvou vnoučat.

Martinu Čechovi

arcibiskup Jan Graubner udělil záslužnou medaili svaté Ludmily církevního školství III. stupně za dlouholetou službu církevnímu školství na pozici pověřeného vedoucího Sekce církevního školství.

Mgr. Martin Čech se narodil 31. pro-

since 1964. Se svou rodinou žije v Roztokách u Prahy. Vystudoval Pedagogickou fakultu UK v Praze – obor učitelství pro 1. stupeň ZŠ. Tuto svou profesi vykonával až do roku 2004, kdy se stal ředitelem Ústředí Evangelické akademie a jeho prací se stala péče o školy zřízené Českobratrskou církví evangelickou. Měl na starost vedení ředitelů škol, kontrolu a koordinaci jejich činnosti, organizování vzdělávacích seminářů a lektorskou činnost. Tuto získanou zkušenost od roku 2011 zúročuje ve službě vedoucího Sekce církevního školství při České biskupské konferenci. K jeho úkolům patří i komunikace s MŠMT a dalšími státními subjekty, kdy se podařilo upevnit pozici církevních škol ve společnosti. Ekumenický rozměr v jeho práci je viditelnou devizou a oslovuje široké spektrum rodičů i žáků.

Jaroslavu Brzákovi

udělil arcibiskup Graubner záslužnou medaili svaté Ludmily církevního školství III. stupně za dlouholetou službu církevnímu školství na pozici učitele náboženství.

Mgr. Jaroslav Brzák se narodil v roce 1959 v městečku Tisovec na středním Slovensku. Po studiu na gymnáziu pokračoval ve studiu na Filozofické fakultě

SLOVO KNĚZE

Uvidíme-li obraz, na kterém je poustevník v jeskyni a před sebou má kříž, knihu a lebku, je nám jasné, že jde o sv. Jeronýma. Je pochopitelné, že každý malíř se ve svém díle snaží jakousi uměleckou zkratkou charakterizovat světce, kterého zobrazuje a není v jeho silách zobrazit plasticky celý světcův životní příběh.

Jeho studentská léta v Římě připomínala doby studentské jakéhokoli mládence či slečny z křesťanské rodiny, kteří opustí domácí prostředí a vrhnou se do víru poznávání. Tím jsou mnohdy vystaveni pokušení, kterému byl vystaven i sv. Jeroným; víra a zbožnost postupně slábne na úkor sílící touhy po poznání (někdy i poznání úplně všeho) a studentik se mnohdy zcela oddá onomu veselému studentskému životu a ve volných chvílích se věnuje dodatkové činnosti, která se mění s dobou, ale základ má stále stejný (průvody pod fangličkami, páteční záškoláctví, lepení se k silnici atp.). A rodiče neustávají ve financování studia a v modlení za vytrvání ve víře, či za její opětovné nalezení. Pro Jeronýma byl určitým zlomem v životě jeho odchod do Trevíru, kde získává nejen další vědomosti, ale také znovu nalézá víru a odvahu podle ní žít.

Proto, když dnes pozorujeme dnešní poněkud hodnotově rozkolísanou mládež, bychom měli spíše než k odsuzování jejich vrtochů přejít k té činnosti, která je nám katolíkům vlastní (nebo by měla být) – modlitba, půst a almužna. A v tom nám může být i sv. Jeroným vydatným pomocníkem, neboť on sám na vlastní kůži pocítil, že samotná věda bez víry a zbožnosti nám do nebe nepomůže. Abychom všichni společně mohli ze srdce spolu s Jeronýmem vyslovit jako poslední slova: „Ó smrti, jak jsi krásná a příjemná! Jak chybuji lidé, když si tě zobrazují šeredně! Jen bezbožníkům jsi hrozná!“

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

Pavla Jozefa Šafárika v Košicích v oboru slovenský jazyk, literatura – dějepis. Po přestěhování do Prahy učil na několika středních školách. V letech 1992–1996 si doplnil vzdělání studiem náboženských věd na KTF v Praze. Tím se mu otevřela možnost vyučovat náboženství na Arcibiskupském a Křesťanském gymnáziu v Praze, kde působí přes čtvrt století. Výuka náboženství ho přivedla k velké lásce k Věčnému městu, Římu, a na Křesťanském gymnáziu organizoval několik zájezdů do Říma pro studenty i pedagogy. Náboženství učí velmi rád. Na Křesťanském gymnáziu učil i Základy společenských věd. Je velkým odborníkem ve svých oborech, což studenti oceňují.

Jaromíře Burianové

udělil pražský arcibiskup záslužnou medaili svaté Ludmily církevního školství III. stupně za dlouholetou službu církevnímu školství na pozici učitelky ve službě postiženým žákům.

Mgr. Jaromíra Burianová se narodila v roce 1956 a patří neodmyslitelně k pilířům CZŠL Don Bosco a MŠ logopedické. Dětem s narušenou komunikační schopností zasvětila celý svůj pracovní život. Po skončení studia speciální pedagogiky na Pedagogické fakultě UK v Praze nastoupila v roce 1979 do tehdejší ZŠ internátní pro vadně mluvící na Kobyliském náměstí a postupně v prošla všemi pedagogickými pozicemi od vychovatelky, učitelky až po management. Kromě pedagogické práce si svou logopedickou erudici prohlubovala několik let v Pedagogicko-psychologické poradně Prahy 8. Je aktivní členkou bohnické farnosti. Od roku 2004 zastává nelehkou úlohu statutárního zástupce ředitele a svou spolehlivostí, pracovitostí, pevným, ale přátelským přístupem k vedení pedagogického sboru je nepostradatelnou tváří a oporou celého týmu školy.

církev.cz

Biskupové podpořili petici na podporu manželství jako svazku muže a ženy

Čeští a moravští biskupové se připojili ke společnému prohlášení církví ohledně manželství jako svazku muže a ženy.

Foto: Zbyněk Šišpera / Člověk a Víra

K Prohlášení¹ zástupců církví ve prospěch manželství muže a ženy se může každý připojit svým podpisem prostřednictvím této petice:

https://www.petice.com/petice_pr_manelstvi_mue_a_eny

„Tato petice nemíří proti jiným skupinám lidí. Pouze žádáme, aby slovo

„manželství“ nebylo tunelováno a zůstalo označením vztahu muže a ženy, jak tomu je v Bibli i v tradici našeho státu. Manželství považujeme za jedinečný základ společnosti a nejlepší místo pro rození a výchovu dětí – naší budoucí společnosti. Proto žádám poslance o přijetí poslaneckého návrhu na doplnění ústavního zákona o rodině slovy „a manželství jako svazek muže a ženy,“ říká text petice.

apha.cz

¹ <https://www.krestandnes.cz/prohlaseni-zastupcu-ceskych-cirkvi-k-manzelstvi/>

VINICI PRONAJME JINÝM VINAŘŮM

8. října 2023 – 27. neděle v mezidobí – Mt 21,33–43

Pseudo-Chrysostom

Tehdy, když Zákon ustanovil kněze a levity, se oni ujali vlády nad lidem. Jako se totiž nájemce nelíbí svému pánovi tím, že mu dává ze svého, jako z úrody své vinice, tak se kněz nelíbí Bohu ani tak svou spravedlností, jako když vyučuje Boží lid svatosti. Jeho spravedlnost je jedna, ale spravedlnost lidu je rozmanitá.

Origenes

Nebo když se jim Pán, který byl s nimi ve dne v oblaku a v noci v ohnivém sloupu, tehdy nezjevil podobným způsobem. Tak je u Izaiáše vinice nazývána židovským lidem a hrozba hospodáře je namířena proti vinici. V evangeliu však není obviněna vinice, ale její nájemci. A v evangeliu je snad vinicí Boží království, tedy učení zakotvené v Písmu svatém, a plodem vinice je lidský život, kterému nelze nic vytknout. Plotem, který ohrazuje vinici, je litera Písma, aby nikdo zvenčí neviděl skryté ovoce. Vinařský lis na vinici je hlubina Božích výroků, do níž ti, kdo z těchto Božích výroků mají užitek, vylévají své úsilí jako ovoce. Vztyčená věž je slovo samotného Boha a Kristových milostivých činů. Tuto vinici předal nájemcům, tedy lidem, kněžím i laikům. A odešel a dal příležitost vinařům. A blíží se čas sklizně, pro každého z nich i pro celý lid obecně. Prvním časem života je dětství, a pak vinice neukazuje nic jiného, než že má životní sílu. Když však začne být schopna mluvit, je čas vyhnat pupeny. A jak dozrává duše dítěte, dozrává i vinná réva (tedy Boží slovo), a když dozraje, přináší zralou úrodu lásky, radosti, pokoje a podobně. Čas sklizně se však někdy blíží i pro lid, který přijal Zákon skrze Mojžíše.

Nebo se jeho slova „k mému synu budou mít úctu“ jakoby naplnila na Židech, kteří poznali Krista a uvěřili v něj. A následující slova: Když však vinaři spatřili syna, řekli si: To je dědic. Pojďme, zabijme ho, se naplnila u těch, kteří viděli Krista a poznali ho jako Božího Syna, a přesto ho ukřižovali.

Abel Grimmer: Podobenství o ničemných nájemcích (1565–1625)

Jan Zlatoústý

Neposlal ho, aby přestupníkům přinesl trest, ale milost pokání. Poslal ho, aby je zahanbil, nikoli aby je potrestal.

Nebo to říká proto, aby bylo známo, co se mělo stát, že měli mít úctu. Chce tím totiž ukázat jejich velký hřích, zbavený všech výmluv.

Jeroným

A když jsi řekl: „k mému synu budou mít úctu“, není to z nevědomosti. Neboť co by nevěděl správce, jímž se na tomto místě rozumí Bůh? Kdykoli se říká, že Bůh je nejistý, je to proto, aby byla člověku vyhrazena svobodná vůle.

A jejich dalšími slovy: „To je dědic“ Pán jasně dokazuje, že Židé neukřižovali Božího Syna z nevědomosti, ale ze závidi. Pochopili totiž, že právě jemu Otec prostřednictvím proroka řekl: „Požádej, a národy ti předám do dědictví“ (Ž 2,8). Svátá církev byla Synovi dána jako dědictví, které mu Otec nezanechal po své smrti, ale on sám ji zázračně získal svou vlastní smrtí.

Augustin

Větším problémem však je, že Lukáš nejenže neříká, že to řekli, ale dává opačnou odpověď. Říká totiž: *Když to slyšeli* (tj. tento výrok z Pánových úst), *řekli: Jen to ne!* (Lk 20,16) Zbývá nám tedy pochopit, že někteří z posluchačů odpověděli to, co zmiňuje Matouš, a někteří to, co říká Lukáš, tedy „jen ne to“. A ať nikoho neznepokojuje, že Matouš řekl, že k Pánu přišli velekněží a starší lidu (srov. Mt 21,23), a tak řeč pokračuje, aniž by mezitím zmínil nějakou osobu, až po zmínce o vinici svěřené vinařům. Lze se totiž domnívat, že to vše bylo řečeno v přítomnosti velekněží. Matouš však pro stručnost nezmínil to, co zmínil Lukáš, totiž že podobenství vyprávěl nejen těm, kdo žádali o moc, ale také lidu, v němž byli ti, kdo ho vyprávěli: „zničí je a svou vinici dá jiným“. A správně lze chápat, že to řekl i Pán, ať už kvůli Pravdě, nebo kvůli jednotě svých údů s jejich hlavou. Byli však i tací, kteří na tato slova odpověděli: „Jen to ne“, neboť pochopili, že podobenství bylo řečeno proti nim.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

PĚT TICHÝCH ÚKONŮ PŘI MŠI SVATÉ

Když jsem byl mladý, můj nejlepší kamarád byl katolík jako já. Chodili jsme do státní školy, takže nás spojovalo něco, co spousta jiných dětí společného nemá.

Nevím proč, ale vzpomínám si, jak jsme jednou byli v naší farnosti na výuce náboženství a v kostele se dívali na kříž, vitrážová okna a vybavení svatostánku. Pamatuji si, jak můj kamarád řekl: „Víš, co je bezva na tom, když je člověk katolík?“ Odpověděl dřív, než jsem stačil hádat, co má na mysli: „Všechno znamená ještě něco dalšího. V katolictví má všechno ještě nějaký hlubší význam.“ Tenkrát jsem si to neuvědomoval, ale na žáka šesté třídy to byl hodně bystrý postřeh. Měl pravdu. Jako dospělý s ním teď souhlasím.

S touto vzpomínkou na mysli bych se s vámi rád podělil o několik hlubších významů, které jsem postupně objevil v souvislosti se slavením mše svaté. Některé úkony a slova kněze při mši svaté jsou skryté nebo tiché. Pokud nevíme, co hledat, mohou nám uniknout. Popíšu tu pět rituálů, které znamenají víc, než se zdá...

1. Evangeliař držený přímo před knězem či jáhnem, takže mu zakrývá tvář

Zvláštní kniha s texty evangelií, symbolizující Krista jako Boží slovo, se používá od 12. století. Než kněz při zpěvu Aleluja vezme do ruky evangeliař, pokloní se a neslyšně řekne: „Očist mi srdce i ústa, Bože, abych dobře zvěstoval tvé svaté evangelium.“ Poté zvedne knihu a přechází s ní ke kazatelně nebo ambonu. Zatímco jde nebo poté, co k ní dojde, může si touto svatou knihou zakrýt tvář. Vyjadřuje tím, že onu zvěst vyhlašuje a je zvěstován Kristus. „On musí růst, já však se menšit“ (J 3,30). V průběhu celé mše svaté, včetně čtení evangelia, kněz jedná *in persona Christi*, v osobě Krista.

2. Mísení vody s vínem při přípravě darů na oltář

Voda označuje lidství a víno božství. Když kněz ředí víno trochou vody, modlí se: „Jako se tato voda spojuje s vínem, tak ať jsme spojeni s božstvím věčného Slova,

Foto: Martin Šabo / Člověk a Víra

spojeného s naším lidstvím.“ Sv. Atanášovi, obránci víry proti ariánské herezi, se v této souvislosti připisuje jeden opravdu skvělý výrok: „Bůh se stal člověkem, aby se člověk stal Bohem.“

3. Zvláštní význam užívání třetí osoby a přechod k první osobě ve slovech ustanovení Nejsvětější svátosti

Když kněz čte slova ustanovení Nejsvětější svátosti (příběh o tom, co se událo při poslední večeři, kde Ježíš ustanovil mši svatou), přechází od čtení ve třetí osobě (jako někdo nahlížející zvenčí) k osobě první (jako ten, kdo příběh prožívá v reálném čase). Uvádím zde výňatek z 1. eucharistické modlitby. První část, bez zvýraznění, je ve třetí osobě. Druhá část, tučně, se pronáší v první osobě a zahrnuje slova proměnění, kdy se chléb a víno stávají skutečnou Kristovou Krví a Tělem:

„Neboť on večer před svým utrpením vzal do svatých a ctihodných rukou chléb, pozdvihl oči k nebi, k tobě, svému Otci všemohoucímu, vzdal ti díky a požehnal, lámal, dával svým učedníkům a řekl: **Veźmĕte a jezte z toho všichni: toto je moje tělo, které se za vás vydává.**“

Skrze svátost kněžského svěcení dostává kněz zvláštní milost, takže když

v první osobě pronáší slova proměnění, ve skutečnosti ta slova říká skrze kněze Kristus.

4. Oddělené proměnění chleba a vína

Oddělené proměňování chleba a vína naznačuje oddělenost Ježíšova Těla a Krve. Tento úkon, po němž následuje obřad lámání chleba, naznačuje Kristovu smrt. Vložení kousku Eucharistie zpět do kalicha představuje zvrácení procesu smrti či Kristovo vzkříšení.

5. Obřad lámání chleba

Po proměnění chleba a vína kněz konsekrovanou hostii rozlomí. Tento obřad se nazývá lámání chleba. Malý kousek vloží kněz do kalicha. Při tom se potichu modlí: „Svátost Kristova těla a jeho krve ať nám slouží k věčnému životu.“ Vložení kousku hostie zpátky do kalicha je znamením Kristova vzkříšení.

Gary Sullivan
Catholic 365
Přeložila Alena Švecová

Gary Sullivan
teolog a katecheta

HUMANAE VITAE PO 55 LETECH

Když slyšíme mluvit některé lidi, působí to dojmem, jako by církevní zákaz umělé antikoncepce, jak ho potvrzuje encyklika Pavla VI. *Humanae Vitae* (1968), vznikl z ničeho nic.

Ve skutečnosti jsou všechny takové praktiky důrazně a důsledně zakazovány od nejranejších dnů Církve, již od dvanáctého století, a tři bezprostřední předchůdci papeže Pavla VI. se vyjadřovali v témž smyslu, stejně jako konstituce 2. vatikánského koncilu *Gaudium et Spes*. Tohoto učení se drželi i všichni protestantští reformátoři a až do začátku dvacátého století také všichni jejich duchovní potomci.

Důvody pro učení *Humanae Vitae* trpělivě a pravidelně opakoval papež Jan Pavel II. Za zvláštní pozornost stojí dva jeho výroky. V roce 1983 prohlásil: „Antikoncepci je třeba hodnotit jako naprosto nedovolenou a nikdy nebude z žádného důvodu opodstatněná. Myslet si nebo říkat něco jiného je totéž jako tvrdit, že v lidském životě mohou nastat situace, kdy je dovoleno neuznávat Boha jako Boha“ (*L'Osservatore Romano*, 10. října 1983).

V roce 1987 znovu trval na tom, že „učení Církve o antikoncepci nenáleží do kategorie otázek, o kterých by teologové mohli volně diskutovat. Učit něco jiného znamená uvádět v omyl morální svědomí manželů“ (*L'Osservatore Romano*, 6. července 1987).

Přesto drtivá většina manželských párů v reprodukčním věku toto učení ignoruje. Proč se tedy zbytečně namáhat a ztrácet čas?

Protože jsou v sázce pravda evangelia a pravda o člověku.

Pochopit logiku *Humanae Vitae* bývá často těžké i pro lidi dobré vůle. Sice toto magisteriální učení znají, ale mají pocit, že není zakotveno v Písmu.

Jeden text (který poskytuje základní téma pro celou Biblii) objasňuje Boží plán a reakci, kterou očekává od těch, kdo chtějí být započtení mezi jeho vyvolené lidi. Konkrétně mám na mysli tento:

Znamením mé smlouvy mezi mnou a vámi i tvým potomstvím, kterou budete zachovávat, bude toto: Každý mezi vámi, kdo je mužského pohlaví, bude obřezán.

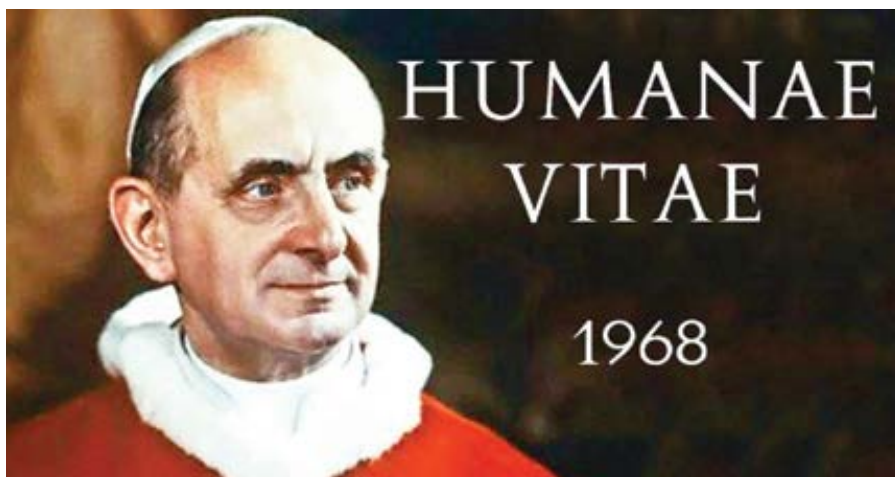

Foto: laityfamilylife.va

Dáte obřezat své neobřezané tělo a to bude znamením smlouvy mezi mnou a vámi. Po všechna pokolení každý, kdo je mezi vámi mužského pohlaví, bude osmého dne po narození obřezán, doma zrozený i koupěný za stříbro od kteréhokoli cizince, který není z tvého potomstva. Musí být obřezán každý zrozený v tvém domě i koupěný za stříbro. Tak bude má smlouva pro znamení na vašem těle smlouvou věčnou. (Genesis 17,10–13)

Když Bůh začal utvářet svůj jedinečný lid, ustanovil s Abrahamem jako otcem tohoto vyvoleného národa smlouvu. Hospodin zaslíbil, že Abrahamovo potomstvo rozmnoží „jako nebeské hvězdy a jako písek na mořském břehu“ (Genesis 22,17), a to „z jednoho muže, a to už starce“ (Židům 11,12).

To všechno ukazovalo, že Hospodin je Bůh, v lásce i moci; je vskutku Jahve (Jsem, který jsem), který se takto zjevil Mojžíšovi jako samotný zdroj života (Exodus 3,14).

Když Abraham Boha požádal, aby mu projevil svou lásku, Bůh promluvil z hlediska života; od té doby jsou láska a život neoddělitelně propojeny, neboť představují dvě strany téže mince.

Ve starověku byly smlouvy běžným prostředkem při obchodování a tyto

dohody vždy měly nějaké vnější znaky. Hospodin řekl, že znamením pro Abrahama a každého dalšího syna této smlouvy bude obřízka.

Je to zvláštní. Proč ne nějaké znamení, které by bylo v každé chvíli viditelné všem? Proč znamení, které uvidí jen muž a jeho manželka? Z důvodu, který je tak prostý, že je úplně základní: pohlavní styk bude od té doby mluvit nejen jazykem lásky, ale stejně tak i jazykem života, což znamená, že sexuální intimita bude mluvit Božím jazykem.

Takže kdykoli měl židovský muž pohlavní styk, připomínalo se mu, že tomuto konkrétnímu aktu propůjčil sám Bůh nový význam, který byl doslova vyryt do jeho těla a je trvalý jako Boží vůle, Boží láska, Boží dar života.

Souvislost mezi láskou a životem dosahuje svého vyvrcholení v Ježíši Kristu, který lidi tolik miluje, že dává svůj život, aby [jeho ovce] „měly život a měly ho v hojnosti“ (Jan 10,10). Ježíš podobně jako jeho nebeský Otec nabízí smluvní znak své lásky ve zdroji síly obsaženém v Eucharistii, smlouvě nové a věčné.

Podle nové smlouvy už křesťané obřízku praktikovat nemusí, ale jsou nadále povoláni k tomu, aby tytéž hodnoty zrcadlili tím, jací jsou a co dělají, a nejvyš-

ší příklad toho nám ukázal Kristus svou obětí za nás.

Na rozdíl od jakéhokoli náboženství předtím či potom činí Hospodinův smluvní způsob lidskou sexualitu posvátnou, neboť z ní dělá obraz Božích darů sebe samého jako Lásky a Života. Setkáme se tu tedy s pravdou o Boží identitě a zároveň s pravdou o lidské důstojnosti.

Proto není divu, že sv. Pavel mohl opěvovat krásu manželské lásky jako vel-

ké tajemství a dokonce jako znak Kristovy lásky k jeho církvi. Naproti tomu pohlavní styk s antikoncepcí o Bohu smlouvy i o dětech smlouvy lže.

Desítky let po *Humanae Vitae* se církev tohoto základního učení drží s houževnatostí, která většinu lidí popuzuje, ale dělá to na základě přesvědčení, jež tvoří podstatu povolání být součástí vyvoleného lidu.

Rev. Peter M. J. Stravinskas
zakladatel The Catholic Response
a vydavatel Newman House Press

Rev. Peter Stravinskas
The Catholic Thing
Přeložila Alena Švecová

DUCHOVNÍ CHARAKTERY

Halasně ohlašovaná „nová evangelizace“ předpokládá vylití Ducha svatého. „Poznej sebe sama“ je starověké řecké úsloví.

Když poznáme svůj emocionální charakter, pomůže nám to zvěstovat a přijímat evangelium, protože porozumíme silným stránkám své osobnosti a dokážeme se vypořádat s vlastními slabiny. Například svědectví svatého Pavla vypovídá o jeho prchlivé cholericke povaze.

Máme též duchovní povahu zakoreněnou ve víře a lásce, které nám pomáhají pochopit naši ochotu přijmout Ducha svatého a pravdy evangelia.

Mariánský charakter rozjímá o víře bez hříšného odporu a prožívá ji s klidem a láskou

Marie poskládala roztráštěné pravdy Starého zákona do obrazu svého božského Syna a žila bez hříchu. Mariina šlechetná odpověď andělu Gabrielovi při Zvěstování uvádí Ježíše na svět: „Hle, jsem služebnice Páně, staň se mi podle tvého slova.“ (L 1,38)

Mariánský charakter sdílíme, když rozšiřujeme své chápání víry uctivým tázáním a rychle jednáme na základě své lásky k pravdě.

Farizeové měli ortodoxní, ale selhávající víru, které chyběla Mariina láskyplná a poslušná odpověď. Ježíš říká svým učedníkům: „Proto činite a zachovávejte všechno, co vám řeknou; ale podle jejich skutků nejednejte: neboť oni mluví a nečiní.“ (Mt 23,3) Farizeové (nikoli všichni – Nikodém byl výjimka) byli odpudiví,

Foto: Zbyněk Šišpera / Člověk a Víra

protože znali pravdu, včetně spleťtých záležitostí Mojžíšova zákona, ale ničili ji tím, že odmítali reagovat s láskou.

Katolíci, kteří se ve své víře stali samolibými, mají povahu farizeů. „Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov a zvučící zvon.“ (1K 13,1)

Petrovský charakter zná pravdu a zápasí se strachem ji žít

Na počátku svého veřejného vystoupení Ježíš povolává dvanáct apoštolů. Rybář

Petr, ohromený zázračným úlovkem, padá Ježíšovi k nohám a říká: „Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný.“ (L 5,8) Ježíš však Petra přijímá do skupiny bratří a učí ho milovat: „Neboj se, od této chvíle budeš lovit lidi.“ (L 5,10) Ježíš staví svou církev na skále Petrovy pravověrnosti. Po Petrově trojím zapření ho vzkříšený Ježíš pro jeho nápravu učí litanii lásky. K prostému, slabému a nevyzpytatelnému, vychloubačně mluvícímu Petrovi chováme náklonnost. Doufáme, že naše hříšná selhání nejsou

odrazem neortodoxní víry; doufáme také, že svou zbabělost napravíme láskou.

Jidáš je alter ego Petra a apoštolů. Na Ježíšovu pravdu reagoval projevem chamtivosti, cynismu a zoufalství. Jak Ježíš předpověděl, bude jeho jméno navždy synonymem zrady, případně hříchu proti Duchu svatému. Katolíci, kteří otupěli cynismem a neúspěchem ve vlastním životě a nechávají se bez jakékoli naděje drtit svými hříchy, mají Jidášovu povahu postrádající lásku.

Davidovský charakter zná pravdu, ale občas potřebuje přísné pokárání, aby vytlačilo zakořeněné hříšné sebeuspokojení

David svým prakem odvážně srazil Goliáše k zemi. Pronásledován závistivým a psychotickým Saulem se zachová čestně a odmítne připravit o život Božího pomazaného. Úspěch a rozkoše v paláci však jeho dobrotu zničí. Dopustí se cizoložství, zavraždí člověka a snaží se užít si šťastného života.

David zná Boha, ale otupuje své svědomí požitky. Nátan věděl, že obvinít krále Davida ze zločinů je pro dvorního proroka nebezpečné. Nenechá se však odradit a krále obviní: „Ten muž jsi ty!“ (2S 12,7) Davidovo pokání vypovídá o jeho velikosti a zachraňuje jeho dynastii – a jeho duši. Katolíci podléhající svodům světského úspěchu se s drsným poznáním své mravní zrady mohou jako kající vrátit zpět do církve.

Král Herodes – syn Heroda Velikého

– zná pouze pravdu o své moci a hledá rozkoše a požitky, kterých si dopřává díky svým výsadám. Na chvíli ho přitahuje Janovo učení, ale po návalu chťiče Herodes Jana Křtitele usmrtí. Heroda a jeho otce si pamatujeme jako odporné tyrany. Svatá neviňátka a Jana Křtitele uctíváme jako světce.

Zpohodlnělí katolíci, kteří se smířili se světem, zapomínají na svou víru a utápejí se v nemravném životě, mají Herodův duchovní charakter.

Magdalénský charakter se projevuje neřízenou vášní, dokud se nesetká s Ježíšovou proměňující láskou

Marie Magdaléna je pravděpodobně žena přistižená při cizoložství (nejednoznačnost evangelijního líčení chrání její pověst). Marie je pravděpodobně onou tesklivou mladou ženou, která v následující scéně – a znovu krátce před ukřižováním – umývá (k Jidášově nelibosti) Ježíšovi nohy kajícími slzami. Je z ní vyhnáno sedm démonů (srov. L 8,2). Stála u paty kříže a byla svědkem vzkříšeného Pána dříve než Petr a apoštolové. Marie Magdaléna byla hříšnice. Ježíšova láska a pravda však proměňují a usměrňují její vášně.

„Celníci a nevěstky předcházejí vás do Božího království.“ (Mt 21,31)

Magdalénský temperament je dnes značně rozšířený. Rozvrácené rodiny, chudoba, války, nenávisť a zkaženost rozdělují lidstvo. Ježíš „uviděl velký zá-

stup a bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře. I začal je učit mnohým věcem.“ (Mk 6,34) Mnozí jsou ztraceni v bezvýznamnosti a mohou být ochotni přijmout Ježíšovu lásku a jeho spásné pravdy.

Duch svatý nám pomáhá zvěstovat a žít evangelium podle našich duchovních předpokladů:

- Jako Marie rozmyšlejme o své víře a reagujme šlechetně.

- Jako Petr překonávejme svou hříšnou zbabělost láskou.

- Jako David přijímejme rány mužně a reagujme pokáním, když nás proroci obviní z mravní zrady.

- Jako Marie Magdaléna dovolme víře a lásce, aby zastínila naši nevábnou minulost, a nikdy si nelibujme ve svých hříších.

Nová evangelizace má vždy starobylý charakter: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (J 13,35)

*P. Jerry Pokorsky
Catholic Culture
Přeložil Pavel Štíčka*

*Fr. Jerry Pokorsky
zakladatel organizací CREDO
a Adoremus*

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I52 00 Praha nebo na rcmonitor.cz. Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 30 Kč, což za rok činí 700 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

APOŠTOLÁT SKRZE ROZHOVOR

Před několika měsíci jsem byl na víkendovém duchovním cvičení v tichu, které pořádalo Opus Dei. Mimo jiné mě tam silně oslovila promluva o apoštolátu, kterou přednesl jeden numerář, v celibátu žijící člen Opus Dei.

Jeho vyprávění o rozhovorech v práci o víře jsem vnímal jako velmi poutavé a užitečné. Některé z těch rozhovorů byly s kolegy či nadřízenými, jiné s klienty.

Později jsem se ho nesměle zeptal, jak bych se mohl zlepšit. Mnohokrát jsem totiž před možností promluvit o své víře zbaběle couvl. Názorným příkladem bylo, jak jsem se v práci vyhýbal hovorům o tom, na jaké duchovní cvičení se to chystám. Vyjádřil jsem se o tom dost neurčitě, ale kolegové mě hned zasypali otázkami. Celé mi to připadalo trapné a pokořující. Navíc kdo jsem, abych si mezi nimi hrál na svatouška? Už samotné tyto pocity mě mátlý. Opravdu bylo správné takhle reagovat na možnost podělit se s kolegy o něco tak dobrého?

Numerář mi řekl, že v této oblasti je asi lepší o sobě pochybovat než se cítit povýšeně. Je lepší být pokořeným výběřčím daní než sebejistým farizeem z podobnosti (Lk 18,9–14). Dodal, že prvním krokem (a třeba ani ne jen prvním krokem) je mít tolik odvahy, že sdílíme svou víru, když na ni v rozhovoru přirozeně přijde řeč.

Vlastně všechny jeho příběhy ilustrovaly tuto situaci. V žádném z jeho příkladů nedošlo k tomu, že by svým spolupracovníkům či nadřízeným rozdával modlitební kartičky. Vždycky jen jednoduše reagoval na jednoduchou otázku, jako například: „Co se chystáš dělat o víkend?“ V 1. listu Petrově 3,15 se píše:

Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslyšel o naději, kterou máte.

Nepíše se tu, že máme být připraveni iniciovat rozhovor o své víře – ačkoli si jsem jist, že i to apoštolové pokládali za potřebné. Tyto nenucené rozhovory, ve kterých neuhýbáme, jsou příkladem dávání odpovědi.

Dva přístupy

Prvním přístupem je tedy sami od sebe

Foto: Iva Horalkova / Člověk a Víra

iniciativně mluvit o své víře, zatímco tím druhým je prostě svou víru neskrývat. „Iniciativní“ přístup má svůj čas a místo, ale i ten „neskrývací“ má své klady. Za prvé při něm nehrozí, že vám v práci dají výpověď jako šťouralovi, který nevhodně míchá „soukromé“ záležitosti do „veřejných“. Dále může působit opravdověji a méně záludně. Když člověk prostě odpoví na otázku, vyznívá to mnohem méně jako úkol získat stanovený počet obrácených, než kdybyste všechny zvali na mši svatou – byť opět platí, že i otevřenější přístup má svůj čas a místo (což uznal i ten numerář).

Tyto potenciálně trapné chvíle jsou vždy příležitostí přinést jiný pohled, ať už na Opus Dei, křížové výpravy, nebo na církevní učení. Často vedou k dalším otázkám. Pro mě jako introverta sice mohou být bolestné, ale vnímám, že Duch svatý působí.

Spolehnout se, že nám Bůh pomůže přežít

Numeráři se v tom dařilo, ale musel někdy za svou otevřenost zaplatit? Opravdu je moudré být takto otevřený? Zmínil jsem mu své vlastní, velmi sekulární pro-

středí a svůj strach z otevřenosti. Jak se ukázalo, manažerské role dřív nedostával prostě proto, že by (jako to vyjádřil) při dlouhém čekání na let nedělal světskému výkonnému řediteli dostatečně zábavnou společnost.

Po rozhovoru s ním jsem se cítil trochu hloupě, ale také mě to hodně povzbudilo. Hloupě jsem si připadal kvůli svým rozpakům, ale bylo milé vědět, že to je aspoň dobrý začátek. Numerář moje rozpaky chápal a měl za to, že bych se měl snažit je co nejrychleji překonat. Dobře, říkal jsem si, uvidíme, co bude v pondělí.

Síla rozhovoru

V pondělí jsem se vrátil do práce, a když jsem byl postaven před otázkou: „Jak ses měl o víkend?“, odpovídal jsem přímočařeji a dokonce se mi podařilo říct o tom trochu víc člověku, se kterým jsem předtím nemluvil. Žádná sláva, ale byl to začátek.

Všichni víceméně stáli hlavně o to, aby mohli mluvit o tom, co o víkend dělali oni. Poté, co jsem si, ne bez určité pýchy, představoval, jaké mučednictví mě čeká, to bylo určité zklamání. Přesto apo-

štolát často začíná právě tím, že otevřeně mluvíme o svém životě.

Na webových stránkách Opus Dei jsou tato slova o přátelství:

Svatý Josemaría chápe Ježíšovo přátelství s námi jako vzor pro náš vlastní apoštolát ve vztazích s ostatními muži a ženami. V Ježíši je přátelství zjeveno ve své plnosti. Ježíš kraluje tak, že miluje své přátele, slouží jim a dává za ně svůj život.

Apoštolát tedy začíná přátelstvím, založeným na upřímné touze po dobru pro druhého.

Jednota života

V dnešní době si děláme těžkou hlavu

s tím, abychom se nikoho nedotkli. Nечceme působit jako podivíni, kteří jezdí na duchovní cvičení. Na osobní otázky bychom raději odpovídali způsobem, který pokládáme za přijatelný. Přinejmenším o sobě vím, jak často jsem to takhle chtěl. Navíc se zdá, že je čím dál snazší někoho urazit už jen tím, že jsme „věřící“.

To nás staví před volbu mezi rozčleněním svého života na víc částí a tím, co Opus Dei označuje jako jednotu života. Sv. Josemaría Escrivá říká:

Každá poctivá práce může být modlitbou; a každá práce, která je modlitbou, je také apoštolátem. Duše si tak osvojuje jednotu života, která je prostá a zároveň

silná. (Jít s Kristem, č. 10)

Odpověď na jednoduchou otázku ohledně volného času někdy není snadné, ale ukazuje to světu tuto jednotu.

Paul Kniaz
Catholic Stand

Přeložila Alena Švecová

Paul Kniaz
publicista

CHVÍLE PRO POLSKO

V roce 2019 byl dnes již zesnulý kardinál George Pell na základě nařčení ze sexuálního zneužívání odsouzen k odnětí svobody, ale Nejvyšší soud Austrálie později tato obvinění jednohlasně zrušil. Čtrnáct měsíců, které strávil ve vězení, sice byly pro Pella a australské katolíky cestou kříže, ale také inspirovaly a oživily místní církev. Podobná situace nastala nedávno v Polsku. Média se snažila očernit jména dvou polských velikánů katolictví 20. století, kardinála Adama Sapiehy a papeže sv. Jana Pavla II. Tyto pomluvy měly nezamýšlený účinek: Vedly k nebývalé mobilizaci polských katolíků na obranu pravdy.

Počátkem března liberální televizní stanice TVN 24 v americkém vlastnictví odvysílala dokument nazvaný *Franciszkańska 3*. Tento film, jehož autorem je žurnalista Marcin Gutowski, tvrdí, že kardinál Adam Sapieha byl sexuální predátor (Sapieha sloužil v letech 1911–1951 jako krakovský biskup a stal se národním hrdinou, když během obou válek organizoval humanitární pomoc a za německé okupace i stalinistické nadvlády statečně hájil polskou svrchovanost). Dokument také tvrdí, že Sapiehův hvězdný žák z krakovského semináře Karol Wojtyła během svého působení v úřadu krakovského arcibiskupa v letech

Foto: Ales Repka / Člověk a Víra

1964–1978 ututlal tři případy sexuálně násilnických kněží, Bolesława Saduše, Eugeniusze Surgenta a Józefa Lorance.

Zhruba ve stejné době, kdy byl vyslán tento dokument, uveřejnil holandský žurnalista Ekke Overbeek knihu *Maxima culpa. Jan Pavel II. věděl*. Vydalo ji nakladatelství Agora, spojené s antiklerikálním, levicově zaměřeným deníkem Gazeta Wyborcza. Nepříjemné je, že se k tomuto protipapežskému hnutí připojily i některé liberální katolické publikace (jako například *Tygodnik Powszechny*, který Sapieha založil a k jehož spolupracovníkům patřil i mladý Karol Wojtyła).

V době před zveřejněním zmíněné knihy a filmu a bezprostředně poté při-

nesly *Gazeta Wyborcza* a liberální média, jako například *Newsweek Polska* a *Onet.pl*, řadu článků s šokujícími ústředními články, které s tvrzeními Gustowského a Overbeeka nakládaly jako s neoddiskutovatelnou pravdou.

Před časem jsem publikoval souhrnnou analýzu samotných obvinění (<https://www.catholicworldreport.com/2023/03/27/the-goals-and-lies-of-the-polish-lefts-smear-campaign-against-pope-st-john-paul-ii/>) a zdaleka nejsou neoddiskutovatelná. Podle podrobné studie dokumentů z archivů komunistické tajné policie, kterou v deníku *Rzeczpospolita* uveřejnili žurnalisté Tomasz Krzyżak a Piotr Litka, není jisté, že Bolesław

Foto: Langer Pavel / Člověk a Víra

Saduš opravdu sexuálně obtěžoval či zneužíval děti. Pokud jde o další dva údajně utajované případy, poté, co se kardinál Wojtyła dozvěděl o Lorancových sexuálních deliktech, suspendoval ho a nechal ho žít v izolaci v klášteře (jeho sankce předcházely Lorancovu uvěznění komunistickými úřady) a třetího pachatele, Eugeniusze Surgenta, inkardinovaného v lubaczowské diecézi, odtud vykázal.

Nedávno Krzyżak a Litka uveřejnili další analýzu dokumentů, k nimž Gutowski ani Overbeek nepřihlédli. Tyto dokumenty silně nasvědčují tomu, že nařčení vznesená proti kardinálu Saphiehovi vykonstruovala komunistická tajná policie. Navíc tvrzení, že kardinál Sapieha byl sexuální predátor, již zpochybnili mnozí historici; zdůrazňují nepravděpodobnost toho, že by jako třiaosmdesátiletý umírající a na lůžko upoutaný stařec sexuálně obtěžoval či zneužíval semináristy – a poukazují na to, že jeho žalobci nebyli spolehlivými svědky. Také upozorňují: Skutečnost, že komunistický režim ve své protikatolické kampani počátku padesátých let 20. století tato nařčení nepoužil, naznačuje, že je považovala za nepravděpodobná.

V posledních týdnech se k nařčením proti Saphiehovi a Wojtyłovi vyjadřují mnozí polští historici a jednomyslně je označují za chabě podložená. Například Dr. Łucja Marek z polského Ústavu paměti národa, který zkoumá nacistické a komunistické zločiny a jehož archiválie

používali žalobci zmíněných duchovních, v jednom interview uvedla, že „Gutowského a Overbeekův narativ, jejich interpretační metody a selektivní práce s dokumenty působí dojmem, že cílem jejich textu je podepřít jednu konkrétní tezi.“ Proč tedy takto nekvalitní díla uveřejnily velké mediální společnosti s ambiciózní marketingovou kampaní?

Obávám se, že Gutowského a Overbeeka ani jejich mediální patrony historická pravda nezajímá. Jejich cílem je podle všeho spíš diskreditovat církev v očích Poláků a usnadnit tak společenskou revoluci podobnou té, k níž před desítkami let došlo v Overbeekově rodném Holandsku. V Polsku je od roku 2015 u moci konzervativní strana Právo a spravedlnost; parlamentní volby se budou konat v říjnu. Je náhoda, že se zde od roku 2018 v předvečer komunálních, prezidentských, evropských a parlamentních voleb vysílají polské filmy a televizní speciály o sexuálním zneužívání mezi kněžími? *TVN 24* a *Gazeta Wyborcza* pravidelně uveřejňují materiály na podporu interrupcí a LGBT (před několika lety měla týdenní feministická příloha listu *Gazeta Wyborcza* na přední straně titulky, který bezostyšně hlásal: „Potrat je OK“). Možná mají pocit, že musí útočit na sv. Jana Pavla II., široce považovaného za jednoho z největších národních hrdinů Polska, aby oslabili společenský vliv Církve.

Kardinál Pell ve svém *Deníku z vězení* píše, že mu do vězení přišly tisíce dopisů a s výjimkou několika mu všechny vyjadřovaly podporu. Cituje četné odpisy od kněží, kteří mu sdělovali, že poté, co byl křivě obviněn, jejich kongregace vzrostly, i od odpadlých laiků, kteří přišli poprvé po letech ke zpovědi, popuzení uvězněním nevinného člověka.

Podobnou dynamiku můžeme pozorovat i v Polsku. Během posledních týdnů řada průzkumů veřejného mínění ukazuje, že pokus médií o zničení dobrého jména nevyšel. Průzkum na *Onet.pl*, který hrál v očerňující kampani klíčovou roli, ukazuje, že téměř dvě třetiny Poláků uvádějí, že nedávné pomluvy namířené proti sv. Janu Pavlu II. nezhoršily jejich názor na něj. Zároveň se po odvysílání dokumentu a vydání knihy zvýšil podíl

Poláků, kteří zesnulého papeže považují za morální autoritu, a to z 58 procent v prosinci 2022 na nyníjších 72 procent.

2. dubna, v den osmnáctého výročí úmrtí Jana Pavla II., bylo v Polsku chladno a deštivo. Přesto se ve Varšavě sešlo na 50 000 Poláků, kteří společně pochodovali na obranu sv. Jana Pavla II. před pomluvami. V menších městech účast předčila očekávání pořadatelů: například v Białystoku, kde žije 300 000 obyvatel, přišlo hájit papežovo dobré jméno čtyři tisíce lidí, stejně jako další čtyři tisíce v Rzeszowě (s 200 000 obyvateli).

V předvečer 2. dubna jsem stál před domem s adresou Franciszkańska 3, kde sídlí krakovská kurie, uprostřed tisíců chvějících se Poláků s deštníkem v ruce, kteří se modlili růženec, rozsvěcovali svíčky a sledovali koncert na počest Jana Pavla II. a multimediální instalaci věnovanou jeho životu. Povzbudivé bylo, že mnozí z nich byli studentského věku, příliš mladí, než aby si Karola Wojtyłu mohli pamatovat.

P. Przemysław Śliwiński, tiskový tajemník varšavské arcidiecéze, uvedl na Twitteru, že podle vyjádření mnoha kněží byla na jejich mších 2. dubna – v den výročí úmrtí Jana Pavla II. a na Květnou neděli – vyšší účast než v posledních letech.

Sekularismus si v Polsku razí cestu vpřed stejně jako jinde na Západě. Avšak ti, kdo snili o tom, že se z Polska stane další Irsko nebo Quebec, utrpěli v minulých týdnech značnou porážku. Zda katolíci a lidé dobré vůle tuto nedávno uvolněnou energii využijí, závisí z velké části na nich.

Filip Mazurczak
First Things
Alena Švecová

Filip Mazurczak
historik, překladatel, publicista

HLEDÁNÍ PÁNA JEŽÍŠE V LISABONU

Kristocentrismus inspiruje miliony mladých katolíků, kteří se od roku 1984 účastní Světových dnů mládeže, aby v souladu se svým křtem žili jako misionářští učedníci...

V polovině května jsem strávil dva nabité dny v Lisabonu, kde se jako katechetický materiál pro Světový den mládeže 2023 připravovalo nové portugalské vydání mých *Dopisů mladému katolíkovi*. V tomto úžasném městě a jeho okolí jsem měl to potěšení setkat se s katolickými učiteli z celého Portugalska; byl jsem pozván, abych promluvil ve dvou farnostech pulzujících životem, a byl jsem bleskově proveden po generálním štábu Světového dne mládeže, bývalém proviantním skladu, kde teď armáda jiného druhu – regiment energických mladých katolických aktivistů – řešila logistiku mezinárodního setkání, které si vyžadovalo kapacitu, jakou disponuje jen ten nejdražší „plánovač akcí“. Při každém z těchto setkání jsem tehdy vnímal velkou naději, že SDM 2023 pod mateřskou ochranou Panny Marie Fatimské bude vzpruhou pro novou evangelizaci v Portugalsku a třeba i v celé západní Evropě.

Nedokázal jsem si tehdy ani představit, že z úst koordinátora Světového dne mládeže, pomocného biskupa lisabonského Américo Aguiar 6. června v interview o SDM 2023 zazní: „Nechceme obracet mladé lidi ke Kristu nebo ke katolické církvi ani nic podobného.“ Cílem SDM 2023 bylo podle něho spíš navodit situaci, kdy bude každý mladý člověk moci říct: „Přemýšlím jinak, leccos vnímám jinak, svůj život si organizuji jinak, ale jsme bratři a jdeme společně, abychom budovali budoucnost.“

Toto do očí bijící odmítnutí Velkého posláni – „*Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky... a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.*“ (Matouš 28,19–20) – by možná jinde než v Portugalsku zůstalo bez odezvy, kdyby nebylo o tři dny později ohlášeno, že biskup Aguiar bude 30. září jmenován kardinálem. Následovala obvyklá internetová přestřelka a lisabonský pomocný biskup, který na sobě evidentně pocítil určitý tlak, vysvětlil, že jeho slova byla vytržena z kontextu:

Foto: Viktorie Supolova / Člověk a Víra

údajně chtěl vyjádřit jen to, že na SDM 2023 nebude žádný „proselytismus“.

Když jsem přemýšlel o tomto nejnovějším příkladu toho, jak se katolictví přizpůsobuje „náboženství milých“, vzpomněl jsem si na radikálně odlišný přístup k vysvětlování vztahu Pána Ježíše k touze mladých srdcí. Vybavilo se mi, jaký postoj zaujal papež Jan Pavel II. na Tor Vergatě v Římě během noční vigílie před závěrečnou mší Světového dne mládeže 2000. Papež tehdy těmito památnými slovy postavil do středu obrovského shromáždění katolických mladých dospělých Krista:

„Je to Ježíš, koho hledáte, když sníte o štěstí; čeká na vás, když vás nic z toho, co nalézáte, neuspokojuje; to on je krása, která vás tolik přitahuje; to on ve vás vyvolává touhu po plnosti, která vám nedovolí spokojit se s kompromisem; to on vás vybízí, abyste shodili masku falešného života; to on čte ve vašich srdcích vaše nejryzejší rozhodnutí, rozhodnutí, která se ostatní snaží potlačit. To Ježíš ve vás vyvolává touhu udělat se svým životem něco velkého, vůli jít za ideálem a nenechat se tlačit k zemi průměrností, odvahu pokorně a trpělivě pracovat na zlepšování sebe a společnosti, abyste dělali svět lidštějším a aby v něm víc zavládlo bratrství.“

Připouštím, že tento silný kristocentrismus není „proselytismus“. Je to křesťanské svědectví o křesťanské pravdě. Je to prohlášení, ve kterém se snoubí přesvědčení a soucit. Je to výklad základní-

ho vyznání křesťanské víry: *Kýrios Iēsoús, „Ježíš je Pán“*. A právě tento kristocentrismus inspiruje miliony mladých katolíků, kteří se od roku 1984 účastní Světových dnů mládeže, aby v souladu se svým křtem žili jako misionářští učedníci.

A pokud jde o laciné psychologické větičky o společné cestě do budoucnosti, jejich fanoušci by se třeba mohli znovu zamyslet nad krásně vyprávěným Lukášovým příběhem o dvou učednících, kteří šli o velikonoční neděli odpoledne do Emmauz (Lk 24,13–35). Šli společně. Ale dokud se nesetkali se Vzkříšeným, mířili špatným směrem. Pak znovu vykročili společně, ale již správným směrem: do Jeruzaléma, proměněného Vzkříšením, odkud budou spolu s dalšími, kteří se setkali s Pánem Ježíšem, posláni do celého světa, aby zvali ostatní do „města Boha živého“ (Žd 12,22).

Takovou „společnou cestu“ by měly Světové dny mládeže podněcovat: společnou cestu, která vede ke Kristu a misi.

George Weigel
novinář, spisovatel, působí v Ethics and Public Policy Center

George Weigel
National Catholic
Register
Přeložila Alena Švecová

TOMÁŠ AKVINSKÝ O ŠPATNÝCH PRELÁTECH

Jaký postoj by měl katolík zaujmout k bezcitným a svévolným prelátům – například k těm, kteří neustále podněcují rozdělení a pak z něj bezostyšně obviňují ty, kteří si toho všimají a nařikají nad tím?

Tomáš Akvinský uvádí několik důležitých poznámek týkajících se otázky, zda by lidé měli mít „špatné preláty“ v úctě. Svatý Tomáš píše: „U preláta je třeba rozlišovat dvojí: samotnou osobnost a její úřad, který z ní činí veřejnou osobu. Je-li prelát špatný, neměl by být v úctě pro osobnost, kterou má. Úcta je totiž respekt prokazovaný lidem jakožto svědectví o jejich ctnosti. Proto kdybychom takového preláta ctili pro osobu, kterou je, vydávali bychom o něm křivé svědectví, a to je zakázáno v Exodu 20: *Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví*. Ale jakožto veřejná osoba prelát nese obraz a zastává v církvi určité postavení..., které nepatří jemu, ale někomu jinému, totiž Kristu. A tak jeho hodnota není určena tím, kým je, ale postavením, které zaujímá. Je jako jeden z těch malých kamínků, které se používají jako náhrada za 100 známek na váze – sám o sobě zcela bezcenný. Jak praví Příklad 26: *Jako obilnice vložené do praku je pocta vzdaná hlupákovi...* Tak ani špatný prelát by neměl být ctěn kvůli tomu, kým je, ale kvůli tomu, jakou pozici zastává. Podobně je tomu s uctíváním obrazů, které je zaměřeno na věci na nich zobrazené, jak říká Damašský. Proto Zachariáš přirovnává špatného preláta k modle: *Běda pastýři ničemnému, který opouští stádo...* Špatný prelát není hoden být prelátem a přijímat poctu, které prelátům náleží. Ale ten, jehož obraz prelát nese, je hoden, aby byl jeho zástupce ctěn, stejně jako je hodna blahoslavená Panna, aby byl uctíván její namalovaný obraz, i když obraz sám není hoden takové úcty.“

Jsou tu uvedeny dva klíčové body. Zaprvé, je-li člověk špatným prelátem, neměli bychom předstírat opak jen kvůli jeho úřadu. To by podle Tomáše Akvinského bylo přestoupením osmého přikázání – lži. Přirovnává to také k modloslužbě. Obraz Krista nebo světce nemá hodnotu sám o sobě, ale pouze

Domenico Ghirlandaio: Madona s dítětem mezi anděly a svatými (1483)

jako ukazatel na něco, co jej přesahuje. Když se soustředíme na obraz samotný, vytváříme z něj modlu. Obdobně si špatný prelát zaslouží úctu jen díky úřadu, který zastává. Když předstíráme, že jeho osobní vady nejsou skutečné, snažíme se přisuzovat dobré motivy zjevně nespravedlivým skutkům nebo skrytou moudrost zjevně pošetilým výrokům, jsme jako ten, kdo upírá zrak k obrazu a předstírá, že mnohé nedostatky a omezení, které jsou mu jakožto pouhému kusu hmoty vlastní, musí být ve skutečnosti nádherné.

Zadruhé je přesto třeba mít takového preláta v úctě, která náleží jeho úřadu Kristova zástupce. Je urážkou Krista, když jeho zástupci takovou poctu odepřeme – jako by to nebyl sám Kristus, kdo dovoluje, aby takový člověk byl jeho zástupcem, nebo jako by Kristus nevěděl, co činí, když to dovoluje.

Jak jsem podrobně popsal na jiném místě, podle Tomáše Akvinského – a obecně podle katolického učení

– takový prelát může a má být veřejně kritizován svými podřízenými, když se dopouští něčeho, co ohrožuje víru. Ale vzhledem k povaze jeho úřadu je nutno tak činit „nikoli opovázlivě a tvrdě, ale mírně a s úctou“. A pokud je dotyčným prelátem papež, je uctívání kritika tím nejlepším, co lze udělat, protože nemá na zemi žádného nadřízeného. Pouze Kristus může a bude problém řešit v čase, který sám určí, a způsobem, který on sám vyhodnotí jako nejlepší.

Oba tyto body dohromady znamenají utrpení. A utrpení, jak dosvědčují životy svatých a jak nás učí Písmo od začátku do konce, je údělem spravedlivého člověka – utrpení kajicné, utrpení solidární s druhými, utrpení v jednotě s Kristovým vlastním utrpením. Toto utrpení může být důsledkem našich vlastních hříchů či prvotního hřichu ve světě kolem nás a nebo může být způsobeno pronásledováním. A někdy může pocházet i zevnitř samotné církve. Kristus pouze zaslubuje, že církev nebude zničena a že svými

autoritativními výroky nesvede věřící k omylu. Mimo to může být a někdy bývá postižena zlem nejrůznějšího druhu, a to i na nejvyšších místech. To je zčásti dovoleno právě proto, aby se ukázala pravdivost Kristova zaslíbení. Dokonce ani špatní papežové nemohou církev zničit.

Církevní dějiny však nejsou marvelovským filmem, kde se všechny problémy vyřeší během dvou hodin, nebo alespoň do dalšího filmu z této série. Jak ukazuje Synoda mrtvých, velké západní schizma a další události, někdy může trvat celá desetiletí, než se vyřeší problémy vyplývající z pošetilosti, zkorumpovanosti nebo špatných rozhodnutí papežů. My moderní katolíci jsme změkčilí a ne-trpěliví a potřebujeme znovu nabýt trpělivosti našich předků.

Současné události jsou příležitostí k tomu, abychom si připomněli některá slova papeže Benedikta XVI. z doby, kdy

byl ještě kardinálem Ratzingerem, po smrti Michaela Daviese, známého tradicionalistického katolického spisovatele a neochvějného zastávce tridentské mše. Kardinál napsal:

„Zpráva o úmrtí Michaela Daviese mě hluboce zasáhla. Měl jsem to štěstí, že jsem se s ním několikrát setkal, a poznal jsem ho jako člověka hluboce věřícího a ochotného snášet utrpení. Od doby koncilu vkládal veškerou svou energii do služby víře a zanechal nám významné publikace zejména o posvátné liturgii. I když za svého života v mnoha ohledech kvůli církvi trpěl, vždy zůstal skutečně mužem církve. Věděl, že Pán založil svou církev na skále svatého Petra a že víra může najít svou plnost a zralost pouze ve spojení s nástupcem svatého Petra. Proto si můžeme být jisti, že mu Pán otevřel nebeské brány dokořán. Jeho duši svěrujeme milosrdenství Páně.“ Povšimněte si,

že kardinál Ratzinger přiznal, že Davies trpěl kvůli církvi – a přesto jí zůstal věrný, a v důsledku toho byl věrný i nástupci svatého Petra. To je příklad, který bychom se měli snažit napodobovat. Musíme trpět pro církev, i když – a dokonce zejména když – trpíme kvůli ní.

Edward Feser

edwardfeser.blogspot.com

Přeložil Pavel Štíčka

Edward Feser, Ph.D.

profesor filosofie na kalifornské Pasadena City College, publicista

NENAROZENÝ SVĚTEC: ZAMYŠLENÍ NAD BLAHOŘEČENÍM RODINY ULMOVÝCH

Během interview s Marií Wieringovou o blahořečení rodiny Ulmových (proběhlo 10. září v polské vesničce Markowa), které nacisté umučili za to, že na svém statku v Polsku ukrývali osm Židů, jsem měl tu možnost získat řadu podnětů a myšlenek, o které se s vámi chci nyní podělit. Doufám, že lépe osvětlí první blahořečení nenarozeného dítěte v dějinách církve.

1. Co je na nadcházejícím blahořečení nejvíc neobvyklé – že blahořečené dítě (jako součást rodiny) bylo nenarozené, nebo to, že nebylo pokřtěné?

Celé rodiny bývají blahořečeny jen zřídka, ale když se tak děje, jde o případy mučednictví. Další příklad z nedávno doby lze najít u japonských mučedníků, včetně dětí, blahořečených roku 2008, kteří byli umučeni na začátku 17. století. I v rané církvi umíraly mučednickou

smrtí celé rodiny. Existují také příklady těhotných žen, které zemřely poté, co porodily, jako například sv. Perpetua a bl. Emílie Fernándezová. Rodina Ulmových je jedinečná tím, že se v souvislosti s blahořečením výslovně uvádí i jejich nenarozené dítě. Nejbližším příkladem by tu byla svatá neviňátka, která sice nebyla pokřtěna, ale byla umučena pro Krista, bez konkrétního záměru obětovat svůj život.

2. Co je důležité, aby tu katolíci pochopili v souvislosti s církevním učením o křtu? A co je důležité chápat v souvislosti s učením o tom, co znamená blahořečení?

Církev vždy učila, že křest je pro spásu nutný, ale také, že vlastní podstatu křtu, stejně jako odpuštění prvotního hříchu a udělení posvěcující milosti, může Bůh poskytnout mimo tuto svátost.

Blahořečení uznává svatost a zahr-

nuje daného člověka do liturgického kalendáře místní církve. Blahořečením nenarozeného dítěte církev potvrzuje život tohoto těla jako svědka Kristovy smrti a zve nás, abychom prosili o přímlyvy tohoto dítěte.

3. Jak si máme vysvětlit blahořečení dítěte, které nebylo pokřtěno, když bez toho „nikdo nemůže vejít do Božího království“ (KKC 1215)? Nebo toto dítě v určitém smyslu ve skutečnosti pokřtěno bylo, jak uvádí Vatican News ve zprávě, kde toto blahořečení ohlašuje a píše, že „děti sdílely činnou víru svých rodičů, přičemž nenarozené dítě ve Wiktoriiě lůně přijalo křest krví“?

Křest krví uznávala raná církev u těch, kdo měli v úmyslu křest přijmout, ale zemřeli mučednickou smrtí pro Krista dřív, než se svátostný křest mohl uskutečnit. Církev neučí, že nepokřtěné děti

jsou spaseny pro svou neposkvrněnost skutečným hříchem, neboť nepřítomnost posvěcující milosti kvůli prvotnímu hříchu brání vstupu do nebe.

Mezinárodní teologická komise vydala nemagisteriální prohlášení „Naděje na spásu nemluvnat, která zemřou nepokřtěná“, kde se spekuluje o možnosti křtu touhy, která by pramenila ze záměru rodičů dítě pokřtít, pokud by to bylo možné. Vychází se zde z vlastního tvrzení Katechismu v paragrafu 1261, které osvětluje naději, byť bez jistoty, na spásu nepokřtěných dětí: „Co se týká dětí, které zemřely bez křtu, Církev nemůže nic jiného, než je svěřit Božímu milosrdenství, jak to také dělá při pohřebních obřadech za ně. Velké milosrdenství Boha, který chce, aby všichni lidé byli spaseni, a Ježíšova něha k dětem, která ho pohнула ke zvolání: ‚Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim‘ (Mk 10,14), nám totiž dovolují doufat, že je nějaká cesta spásy pro děti, které zemřely bez křtu.“ Církev nás žádá, abychom děti svěřovali Božímu milosrdenství, spíš než abychom předpokládali jejich spásu.

Pokud jde o nenarozené dítě Ulmových, toto dítě opravdu zemřelo kvůli nenávisti vůči víře. Zahrnutí tohoto dítěte do mučednictví je projevem uznání toho, že rodina byla Kristu předložena jako celek a měla podíl na milosti jeho smrti.

4. Jak se tato situace týká debat o tom, kam jdou nepokřtěné děti po smrti? Jak naše chápání ovlivňuje dokument „Naděje na spásu nemluvnat, která zemřou nepokřtěná“ z roku 2007?

Mezinárodní teologická komise diskutuje o možnosti křtu krví u nepokřtěných nemluvnat, ale také uznává problémy této argumentace, protože dítěti chybí úmysl, zahrnutý v klasických případech. Na druhou stranu předkládá možné řešení, blízké křtu nemluvnat, kde záměr dítěte supluje víra Církve.

5. Souvisí situace blahořečeného dítěte Ulmových se stavem posvěcující milosti u dětí, které byly potraceny nebo se narodily mrtvé? Nebo by se o ní mělo uvažovat jen v rámci specifik dané

Foto: rodzinaulmow.ipn.gov.pl/

situace a toho, že k blahořečení zde dochází v kontextu mučednické smrti celé rodiny?

Podobně jako svatá nevinátka i nenarozené dítě Ulmových nejspíš ukazuje na skutečnost, že děti, které nepřijaly svátostný křest, Ježíš může spasit. Podle všeho je zde zapotřebí nějaký další způsob, jak přijmout milost křtu. Bůh nám o tom nic jasně nezjevil, ale Církev potvrzuje, že Bůh tyto milosti může nenarozeným dětem udělit, a žádá nás, abychom se modlili a svěřovali je jeho milosrdenství.

6. Myslíte si, že by v této záležitosti mohlo být něco teologicky špatně vyloženo nebo nesprávně pochopeno?

Zjišťuji, že mnozí katolíci dnes existenci prvotního hříchu neberou vážně a dokonce křest svých dětí dlouho odkládají. Prvotní hřích znamená, že se nerodíme s posvěcující milostí a potřebujeme ji dostat jako dar od Boha. Nenarozené dítě Ulmových přijalo milosti křtu skrze mučednictví. Nemělo by se to používat jako důvod k odkládání křtu dětí, protože i ony potřebují přijmout velký dar křtu. I když je možné, že nenarozené děti Bůh spasí, měli bychom dělat, co můžeme, abychom zajistili spásu svých dětí, a nestavět na domněnkách. Nebe není automatické, neboť zcela přesa-

huje naši přirozenost a lze ho přijmout pouze jako dar od Boha. Boží cesty však převyšují naše chápání, a tak mu všechno svěřujeme a spoléháme na jeho prozřetelnost.

7. Jaký aspekt celé záležitosti tyto otázky opomíjejí? Co ještě je třeba vzít v úvahu?

Blahořečení nenarozeného dítěte poskytuje Církvi silné svědectví o plném lidství a důstojnosti každého dítěte, ať už narozeného, nebo nenarozeného. Předvídám, že rodina Ulmových bude sloužit mocnými přímluvami za katolíky pracující v hnutí pro život a podporující těhotné ženy. Můžeme se k dětem Ulmových modlit za konec potratů a uznání důstojnosti těch nejmenších mezi námi.

Jared Staudt
Building Catholic Culture
Přeložila Alena Švecová

Dr. R. Jared Staudt
učitel, publicista, ředitel obsahu Exodus 90

BŮH JE VŽDY PŘIPRAVEN, VŽDY OTEVŘENÝ A ČEKÁ NA NÁS

Německo bije na poplach: „Pravicoví extremisté“ nahradili LGBT vlajku... státní vlajkou. K události, která pobouřila liberály, došlo ve městě Burg (Bórkowy, Błota) u Chotěbuze. V areálu školy visela LGBT vlajka. Někdo však duhovou vlajku sundal a na toto místo vyvěsil státní vlajku Německa. Školské úřady to považovaly za trestný čin a věc oznámily policii. Noviny popisující událost s odvoláním na policii píší o „zločinu s možnými pravicově extremistickými motivy“. Hm.

„Běžná zkušenost, kterou máme v našich sekularizovaných společnostech, vypovídá o osamělosti, individualismu, nadměrné spotřebě, četných závislostech, sebevraždách atd. Tyto jevy, které jsou zcela běžné, mají své specifické příčiny, například v úpadku rodiny nebo nedostatku opěrných bodů, ve výchově podřízené ideologiím, globalizaci lhostejnosti, v krizi naděje,“ říká kardinál Ouellet. A proto se rozhodl dlouholetý prefekt Dikasterie pro biskupy Marc Quellet svolat konferenci o povoláních a křesťanské antropologii ve Vatikánu. „Současný kulturní kontext zpochybňuje naši křesťanskou a také čistě lidskou identitu. Proto je dnes naléhavě nutné vrátit se k tomu, co nám dává křesťanská vize muže, muže a ženy, stvořených k obrazu a podobě Boží,“ zdůrazňuje kardinál. A dodejme, že podstatné je také vidět krásu vzájemné lásky, podpory a společenství tam, kde jsou bratři ve víře svírání nouzí, strachem, nejistotou, ba dokonce někdy též pronásledováním. To vše jsou znaky (prvo)křesťanské komunity.

A tito spolu setrvávají na modlitbách. Ale jak se modlit? Někdy se nám toto umění s věkem vytrácí, se starostmi zdá náročnější, ve střetu s realitou nedostupnější. Nejlepší pomocí při setrvání v modlitbě je modlitba samotná; pokorná prosba k Duchu svatému o dar modlitby. Svatý Augustin řekl, že naše srdce

Foto: Helena Farkasova / Člověk a Víra

je neklidné, dokud nespočine v Bohu. Jsme stvořeni tak, že naše srdce směřuje k Němu. To znamená, že téměř instinktivně toužíme po Bohu a hledáme Ho. Není špatné definovat lidskou bytost jako *homo orans* – modlícího se člověka. Modlitba je náš nejpřirozenější postoj, přirozený lidský postoj. Modlitba hraje v našem životě naprosto zásadní roli. Bez ní jsme neustále hladoví a žízniví. Modlitba je jako událost, která se odehrává mezi dvěma póly: řečí a tichem. I na čistě lidské úrovni si asi dokážeme představit situaci, kdy mluví jen jedna strana. Čistý monolog. Kdo něco podobného zažil, ví, jak je to těžké. Pak opravdu nedochází k setkání, no, a co je potřeba, je touha překročit vlastní „já“. Bůh je vždy připraven, vždy otevřený a čeká na nás, na mne a na Tebe. I když jsou naše slova důležitá a máme potřebu vylévat svá srdce Pánu, pokud neslyšíme, co nám chce říci, hodně ztrácíme. Slovo Boží má zásadní tvořivou moc. Bůh v nás chce tvořit nové věci, nová místa, prostory lásky. To je možné pouze tehdy, pokud se odvážíme chvíli mlčet. Takže se nebojme říci: Mluv, Pane,

tvůj služebník naslouchá (1 Sam 3,10).

A když v tomto zvítězíme, možná přijdou i medaile, vraťme ocenění ke Zdroji všeho, co máme dobrého, tedy Bohu. Jako to udělali volejbalisté v Polsku. Dva polští reprezentanti udělali toto krásné gesto, když své nedávné vítězství na mistrovství Evropy věnovali Bohu. Łukasz Kaczmarek daroval medaili bazilice v Krotoszyně a Wilfredo Leon ji věnoval Bohu a rodině.

Připomínáme si 25. výročí vydání encykliky *Fides et ratio*. Svatý Jan Pavel II. ji vyhlásil 14. září 1998 encykliku. Měla být obnovenou reflexí Církve o vztahu mezi vírou a rozumem, příp. filozofií. Papež poukázal na encykliku svého předchůdce Lva XIII. *Aeterni patris* z roku 1879, kterou použil jako hlavní inspiraci. Jan Pavel II. ve svém dokumentu odsoudil četné chyby modernismu. Opakující učení Lva XIII. a Pavla VI., vyzval také k intenzivnímu studiu sv. Tomáše Akvinského a k tomu, aby jeho filozofie a teologie byly brány za nejdokonalejší vzor ke studiu i praktickému následování.

–zd–